

Σημείωση για τη δομή του κειμένου:

Αρχικά αναφέρονται τα ζητήματα ενδιαφέροντος που εξετάστηκαν ανά κατηγορία (Α. Νομικά, Β. Τεχνικά) και ακολουθεί σχέδιο ψηφίσματος.

Α. Νομικά ζητήματα από τον Κανονισμό Πυροπροστασίας ακινήτων εντός και πλησίον δασικών εκτάσεων

1. Ο Κανονισμός μετακυλίνει στον πολίτη την υποχρέωση της πολιτείας για την περιβαλλοντική και δασική διαχείριση και προστασία (άρθ. 24 Συντ.).
2. Παραπλανητικά επικαλείται ο Κανονισμός στο προσοίμιό του το άρθ. 25 ν. 998/79 και το πδ 575/1980 (περί κηρύξεως περιοχών ως επικινδύνων για εκδήλωση πυρκαγιάς) αφού θεσπίζουν **αποκλειστική υποχρέωση του κράτους** (και όχι του πολίτη) για την προστασία των δασών και τη λήψη μέτρων πυροπροστασίας.
3. Δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία κύρωσης των **δασικών χαρτών**, με αποτέλεσμα κανείς να μη γνωρίζει, ποιες είναι οι δασικές εκτάσεις και τα δάση από το όριο των οποίων θα υπολογίζεται η απόσταση της ιδιοκτησίας, γεγονός που καθιστά τον Κανονισμό **μη εφαρμόσιμο**.
4. Σε χιλιάδες περιπτώσεις που η διαδικασία στο **Εθνικό Κτηματολόγιο** δεν έχει ολοκληρωθεί, είναι αδύνατον να προσδιοριστεί ο ιδιοκτήτης του ακινήτου που θα πρέπει να τηρήσει τις υποχρεώσεις που θέτει ο Κανονισμός.
5. Μη νόμιμα **επιβάλλονται με εγκυκλίους** βάρη στη συνταγματικά κατοχυρωμένη ιδιοκτησία. Οι εγκυκλίιοι είναι εσωτερικά έγγραφα της διοικήσεως που ο πολίτης δεν υποχρεούται ούτε δύναται να γνωρίζει, αφού δεν δημοσιεύονται στο ΦΕΚ, κατά των οποίων δεν έχει δικονομικό μέσο άμυνας, αφού δεν προσβάλλονται ακυρωτικά (ΑΔΑ: ΡΛ2Π4653Π8-ΚΣΡ, ΑΔΑ: ΡΦΛΡ4653Π8-ΜΤΒ).
6. Για τη ρύθμιση της ίδιας υποχρέωσης εκδόθηκαν νομικά κείμενα **αντιφατικά μεταξύ τους**: ο Κανονισμός του ΥΠΕΝ αφορά ιδιοκτησίες σε ακτίνα **300 μ.** από δάσος ή δασική έκταση, ενώ η Πυροσβεστική Διάταξη 20/2024 του ΥΠΠ ορίζει απόσταση μόλις **100 μ.**, χωρίς να διευκρινίζεται ποια ρύθμιση υπερισχύει (Β' 2695/9.5.2024) (κυα ΥΠ 790, Β' 2987/27.5.2024).
7. Η χώρα διαθέτει σύγχρονο και αναλυτικό **Κανονισμό Πυροπροστασίας Κτηρίων** (πδ 41/2018) που σκοπό έχει και την αποτροπή μετάδοσης της φωτιάς σε όμορα ακίνητα και περιοχές. Συνεπώς, δεν υφίστατο κάποιο νομικό κενό το οποίο χρειαζόταν να καλυφθεί με τις ρυθμίσεις του Κανονισμού.
8. Με τη χορήγηση οικοδομικής αδειάς τεκμαίρεται η σύμφωνη με τους πολεοδομικούς κανόνες ανέγερση των κτηρίων και ότι πληρούν τους όρους πυρασφάλειας. Είναι μη νόμιμο να κρίνονται **εκ των υστέρων ως μη ασφαλή**, ακίνητα που ανεγέρθηκαν βάσει νόμιμης οικοδομικής αδειάς.

9. Παραβιάζεται το δικαίωμα του ανθρώπου στο περιβάλλον (άρθ. 24 Συντ.) που καταλαμβάνει και τον **ζωτικό χώρο** του στον οποίο καθοριστική θέση έχουν οι χώροι αστικού πρασίνου, όπου συγκαταλέγεται και το **ιδιωτικό πράσινο**. Θέσπιση μέτρων στο δομημένο περιβάλλον είναι συνταγματικά ανεκτή μόνον αν προάγει την ποιότητα ζωής και δεν επιδεινώνει την ήδη παρεχομένη προστασία (**πολεοδομικό κεκτημένο**).

10. Ο Κανονισμός παραβιάζει τις αρχές της **νομιμότητας** και του **Κράτους δικαίου** που προβλέπουν πως όλα τα κρατικά όργανα **υποχρεούνται να διασφαλίζουν** «την ανεμπόδιστη και αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων των πολιτών», ότι «η αναγνώριση και η προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου από την Πολιτεία αποβλέπει στην πραγμάτωση της κοινωνικής προόδου μέσα σε ελευθερία και δικαιοσύνη» και ότι οι θεσπιζόμενοι κανόνες δικαίου **οφείλουν να είναι σύμφωνοι** προς τους υπερκείμενους του Συντάγματος (άρθ. 25 Συντ.).

11. Τα δάση και το αστικό πράσινο συνιστούν πνεύμονες οξυγόνου και **ρυθμιστές του κλίματος**, ενώ θωρακίζουν τους οικισμούς από πλημμύρες και φυσικές καταστροφές. Θα έπρεπε η πολιτεία να προάγει την προστασία και τη βιώσιμη διαχείρισή τους και όχι να επιβάλλει μέτρα που εξαφανίζουν και τα τελευταία δέντρα τους.

12. Δεν ορίζεται τι ισχύει σε περίπτωση διατηρητέων, παραδοσιακών και μνημειακών κτηρίων και οικισμών που φέρουν ιδιαίτερα αρχιτεκτονικά, δομικά και καλλιτεχνικά στοιχεία και προστατεύονται από τη νομοθεσία για την **πολιτιστική κληρονομιά**.

13. Ο Κανονισμός υπεγράφη την 19/5/2023 και δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ την 24/5/2023, εν μέσω **βουλευτικών εκλογών** της 21/5/2023, επιβάλλοντας αιφνιδιαστικά κυρώσεις και περιορισμούς και την αποψίλωση του πρασίνου, σε μία πολιτικά μεταβατική περίοδο κατά την οποία το ενδιαφέρον μονοπωλούσαν οι εκλογές.

14. Δεν προβλέπεται διοικητική διαδικασία ή **μέσο άμυνας** του πολίτη επί εσφαλμένου χαρακτηρισμού του ακινήτου του ή μη νόμιμης επιβολής κυρώσεων, παρ' όλο που ο ν. 3422/2005 κατοχύρωσε το δικαίωμα στην περιβαλλοντική ενημέρωση, τη συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στην **περιβαλλοντική δικαιοσύνη**.

15. Τα κριτήρια για την «επικινδυνότητα» των ακινήτων στερούνται επιστημονικής τεκμηρίωσης και **δεν έχουν ενσωματώσει την εμπειρία** από καταστροφικές δασικές πυρκαγιές του παρελθόντος.

16. Ο πολίτης δεν γνωρίζει τα ακριβή όρια των **προστατευόμενων περιοχών** (ρέματα, natura κ.ά.) για τη λήψη μέτρων πυροπροστασίας, που επίσης συνιστά υποχρέωση της Πολιτείας.

17. Ο πολίτης επιβαρύνεται με την αδυναμία πρόσβασης του ακινήτου σε δίκτυα, υποδομές και **σημεία υδροληψίας**, ενώ είναι υποχρέωση της Πολιτείας η εξασφάλισή τους και η μη χορήγηση οικοδ. αδειάς, αν τα κριτήρια αυτά δεν πληρούνται.

18. Τα **αυθαίρετα κτίσματα σε δάση** δεν αναμένεται να συμμορφωθούν ούτε με τις υποχρεώσεις του Κανονισμού, ενώ ιδιοκτήτες που οικοδόμησαν νομίμως επιβαρύνονται και με τα νέα μέτρα, με αποτέλεσμα την άνιση και άδικη αντιμετώπισή τους.

19. Ενώ το κράτος δεν διαθέτει νομικό πλαίσιο για το **αστικό πράσινο** απαιτεί από τον πολίτη να λάβει μέτρα πυροπροστασίας σε περίπτωση εγγύτητας του ακινήτου σε **πάρκα, άλση** κ.λπ.

20. Σε συνάφεια με τον Κανονισμό, από την υποχρέωση δημιουργίας **αντιπυρικών ζωνών** περιμετρικά οικισμών πλησίον ή εντός δασών μεταφέρεται μη νόμιμα στους ΟΤΑ η αποκλειστική δικαιοδοσία της δασικής υπηρεσίας στα δάση μαζί με κονδύλια που έχουν προκύψει από δικές της δράσεις. Μιλώντας δε για «οικισμούς εντός δασών» ο υπουργός αναφέρεται σε **οικισμούς αυθαιρέτων** τους οποίους ανέχεται και προστατεύει (<https://ypen.gov.gr/30-ekat-evro-apo-to-prasino-tameio-me-protovoulia-th-skylakaki-gia-proliptika-metra-pyroprostasias/>).

21. Τα δάση αποψιλώνονται συστηματικά χάνοντας την αναγκαία συνέχεια της βλάστησής τους και τον πλούτο της βιοποικιλότητάς τους, μετατρέποντας σε εμπορεύσιμη μάζα από τις **υποχρεωτικές υλοτομίες** περίξ στρατοπέδων (άρθ. 68-69 ν. 5110/24), τη θυσία του πολύτιμου υπορόφου τους από τα προγράμματα *antinfero* και τις αθρόες κλαδεύσεις και υλοτομίες χωρίς επιστημονικά και οικολογικά κριτήρια από τη ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ (άρθ. 71 ν. 4876/2021).

22. Οι εμπλεκόμενες υπηρεσίες δεν διαθέτουν, στην πλειονότητά τους, το **αναγκαίο προσωπικό** για τις τριμελείς Επιτροπές που θα συσταθούν κατά τον Κανονισμό για την εξέταση των υποθέσεων πυροπροστασίας.

23. Οι ρυθμίσεις του Κανονισμού προωθούνται **προσχηματικά**, ενώ το ίδιο το κράτος με τις πολιτικές του οδηγεί τα δάση σε συστηματική υποβάθμιση και καταστροφή. Ενδεικτικά τονίζεται η ανοχή των δασικών αυθαιρέτων, η μίξη χρήσεων εντός ή περιμετρικά δασών, οι αυξανόμενες επιτρεπτές επεμβάσεις σε δάση αλλά και σε αναδασωτέες εκτάσεις, η απόδοση παρανόμως εκχερσωθέντων δασών σε αγροτική χρήση (ν. 5037/2023), η εξαγορά καταπατημένων δημοσίων δασών και οικοτόπων (ν. 5024/2023) κ.ά.

24. Σε εποχές παρατεταμένης οικονομικής κρίσης, ο Κανονισμός επιβάλλει **ανάληψη, δυσβάστακτες οικονομικές υποχρεώσεις και κυρώσεις** τις οποίες η πλειονότητα των ιδιοκτητών αδυνατεί να καλύψει, ενώ δεν είναι δεδομένη ούτε η δυνατότητα πρόσβασης του συνόλου των πολιτών στο **διαδίκτυο** για να ενημερώνουν τις σχετικές πλατφόρμες.

Β. Τεχνικά ζητήματα από τον Κανονισμό Πυροπροστασίας ακινήτων εντός και πλησίον δασικών εκτάσεων

1. Πεδίο εφαρμογής

Παρά τον τίτλο του, ο Κανονισμός αφορά όχι μόνο δάση και δασικές εκτάσεις, αλλά και περιαστικά δάση, άλση και τμήματά τους, βραχώδεις, χορτολιβαδικές, πεδινές, ορεινές ή ημιορεινές εκτάσεις (άρθ. 3 ν. 998/79, πδ 32/2016). **Εξαιρούνται μόνον οι αδόμητες, καλλιεργήσιμες εκτάσεις και τα βοσκοτόπια.** Πέρα από το γεγονός ότι η διαδικασία των Δασικών Χαρτών βρίσκεται ακόμα σε εκκρεμότητα, η ίδια η κρίση για την ένταξη ή μη ακινήτου στο πεδίο εφαρμογής είναι δύσκολη έως ανέφικτη, ειδικά για **τα χορτολιβαδικά** (τα αντίστοιχα υπομνήματα σε gis.ktimanet.gr/gis/forestfinal, είναι εξαιρετικά ασαφή) ενώ δεν αποτυπώνονται τα **θεσμοθετημένα όρια οικισμών**. Προκύπτει έτσι ανάγκη αναδρομής σε Προεδρικά Διατάγματα ανά την επικράτεια, αφού δεν παρέχεται κάποια άλλη έγκυρη αναφορά χαρτών. Ειδικά για τα όρια οικισμών-που έχουν ιδιαίτερη σημασία καθώς καθορίζουν περιοχές ευθύνης (ΟΤΑ ή πολίτη)- ο ορισμός του Κανονισμού (κεφ. 1 άρ. 3, ορισμοί) αποτελεί μια **αυθαίρετη μίξη** θεσμοθετημένων κατηγοριών (ΚΒΠΝ Μέρος ΙΙ κεφ. Β' αρ. 81, άρθ. 2 πδ 24.4-3.5.1985), δημιουργώντας ακόμα περισσότερη σύγχυση.

Ο Κανονισμός μεταφέρει την ευθύνη καθορισμού ορίων στους ΟΤΑ, οι οποίοι όμως δηλώνουν αδυναμία διαχείρισης των υποχρεώσεων που επιβάλλει, λόγω έλλειψης πόρων, υποστελέχωσης κτλ. (<https://kede.gr/category/anakoynosi-deltiotypou/>).

2. Αντιθέσεις, στρεβλώσεις και ασάφειες

Αναδρομική ισχύς: Σε αντίθεση με άλλους Κανονισμούς Πολεοδομικού ενδιαφέροντος, **επιβάλλονται αναδρομικά «μέτρα»** με επιπτώσεις στη φυσιογνωμία του τοπίου και των κατασκευών και ενδεχομένως βαρύτερες οικονομικές επιπτώσεις σε νέα αλλά και υφιστάμενα κτήρια. Εξ όσων γνωρίζουμε, κανένας νέος κανονισμός δεν επιβάλλει **δομικές αλλαγές** σε υφιστάμενες κατασκευές, εκτός αν προβλέπονται επιδοτήσεις ή οικονομικά κίνητρα (π.χ. Θερμομόνωσης), και πάλι με πρωτοβουλία του κυρίου του έργου. Σε κάθε περίπτωση, εκτιμάται **εκ των προτέρων** το οικονομικό μέγεθος και γίνονται προσαρμογές. Ο νέος Κανονισμός επιβάλλει οριζόντια μέτρα, χωρίς δυνατότητα ελέγχου προϋπολογισμού, ακόμα και σε υφιστάμενα κτήρια.

Παραβιάσεις Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006): Ο **καθαρισμός οδών:** μεταφέρεται μη νόμιμα και αυθαίρετα από τους ΟΤΑ στους ιδιώτες (ν. 3463/2006 «Κύρωση Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων», ΓνωμΝΣΚ323/2008), ενώ δεν γίνεται καμία αναφορά σε πιθανή **ανάγκη συντήρησης**, πολύ συχνή εκτός οικισμών.

Αγνοούνται ιδιαιτερότητες Πολεοδομικών θεμάτων: Στον Κανονισμό προβλέπεται εφαρμογή του ν. 4495/2017, άρθ. 28 (πλαίσιο δόμησης – διαδικασία

έκδοσης – κατηγορίες αδειών) για τις «απαραίτητες ενέργειες» που θα προκύψουν από την κατηγοριοποίηση, όμως αγνοείται το άρθρο 41.2β' (δικαιολογητικά για την έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας) του ίδιου νόμου, που εισάγει εξαίρεση από το άρθ. 28 όσον αφορά τις περιπτώσεις γηπέδων πλησίον αιγιαλού, με χαρακτηρισμένο δασικό τμήμα κ.τ.λ. Ειδικά για την κοπή δένδρων, στον ν.4495/17 εξετάζονται περιπτώσεις μόνο εντός εγκεκριμένων Ρυμοτομικών σχεδίων, Ζ.Ο.Ε. κτλ. Για τα εκτός σχεδίου γήπεδα, εξακολουθεί να ισχύει το άρθ.40 του ν. 1337/83 (επέκταση σχεδίων, οικιστική ανάπτυξη και ειδικές ρυθμίσεις) με απαίτηση έκδοσης οικοδομικής άδειας.

Εδώ εγείρεται και ένα σημαντικότερο ζήτημα, καθώς τα επιβαλλόμενα μέτρα ενδεχομένως συνιστούν, ανάλογα με την περίπτωση, **αλλοιώσεις σε ήδη εγκεκριμένες οικοδομικές άδειες** και μελέτες (π.χ. φύτευση Διαγράμματος Κάλυψης, όψεις με απαίτηση έγκρισης Αρχιτεκτονικού Συμβουλίου, μελέτη Πυροπροστασίας, μελέτη ΗΜ εγκαταστάσεων, ανέγερση τοιχίων έξω από κουφώματα υπογείων σε επαφή με το έδαφος σε αδιευκρίνιστη απόσταση, χωρίς αναφορά σε όρια γηπέδου), ίσως κρίσιμες ανάλογα με το εκάστοτε αντικείμενο, οι οποίες δεν αντιμετωπίζονται με συλλήβδην εφαρμογή του 4495/17.

Ακόμα, πολλά από τα μέτρα που αναφέρονται στον κανονισμό, αντιβαίνουν στους **ειδικούς όρους δόμησης που ορίζουν επιμέρους πολεοδομικές διατάξεις που αφορούν χαρακτηρισμένους παραδοσιακούς οικισμούς** πχ. Π.Δ. 11.6.1980 «Χαρακτηρισμός παραδοσιακών οικισμών Πηλίου» άρθ. 3 παρ. 5 «Άπαντα τα κουφώματα των όψεων των κτιρίων επιβάλλεται να είναι ξύλινα., Τα εξώφυλλα πρέπει να είναι (ξύλινα) ταμπλαδωτά ή καρφωτά κλπ». Γενικά δεν λαμβάνεται καμία μέριμνα σχετικά με υφιστάμενες διατάξεις και αναγκαίες προσαρμογές και διευκρινίσεις σε περιοχές και κτήρια υπό καθεστώς προστασίας, εκτός μιας και μόνης αναφοράς για κατασκευή ξύλινης στέγης (κεφ. 3.2 παρ. 2.2.2.στ) που και πάλι αφορά γενικώς «ειδικές διατάξεις».

Τέλος, δεν λαμβάνεται καμία μέριμνα ούτε για τις -συχνότατες- περιπτώσεις **Τοπικών Ρυμοτομικών Σχεδίων** που συνήθως περιλαμβάνουν ειδικούς όρους δόμησης (π.χ. απαγόρευση περιφραξής- την οποία όμως επιβάλλει ο Κανονισμός, ή ρυμοτομία χωρίς περιμετρικές οδούς στα όρια, δηλαδή εντός οικισμών με την έννοια της ΚΥΑ, αλλά χωρίς εξασφάλιση πρόσβασης στις πλευρές χωρίς πρόσωπο). Ειδικά, εάν Τοπικό Ρυμοτομικό -που συνήθως συντάσσεται και εγκρίνεται για κοινωφελείς χρήσεις και εμπίπτει σε πεδίο αρμοδιότητας ΟΤΑ- γειτνιάζει με δασικό, ενδεχομένως απαιτηθεί τροποποίησή του για την εφαρμογή του Κανονισμού, με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Στρεβλώσεις διατάξεων του πδ 41/2018: Στο άρθ. 1 του Κανονισμού αναφέρεται ότι τα μέτρα «εφαρμόζονται επιπρόσθετα των απαιτήσεων του εκάστοτε κανονισμού πυροπροστασίας κτηρίων και των πυροσβεστικών διατάξεων προληπτικής πυροπροστασίας και κατισχύουν εφόσον είναι δυσμενέστερα». Σύμφωνα με τον νέο Κανονισμό, «με τα (νεοεισαγόμενα) μέτρα και μέσα προστατεύονται, το φυσικό περιβάλλον, αλλά πρωτίστως η ζωή και υγεία του κοινού». Ωστόσο, ήδη στο **πδ41/2018** (άρ. 1), αναφέρεται ρητά ως πρωταρχικός

στόχος η «ασφαλής διαφυγή των χρηστών του ακινήτου... χωρίς να υποστούν τις επιπτώσεις του καπνού, των τοξικών καυσαερίων και της θερμότητας που παράγεται σε περίπτωση πυρκαγιάς». Ειδικά ο καπνός αναφέρεται διαρκώς τόσο σε γενικές, όσο και ειδικές διατάξεις **αποκαπνισμού** και τούτο δικαίως, αφού αυτός -και όχι η φλόγα- αποτελεί την πρώτη αιτία κινδύνου (<https://elipyka.org/kapnos-o-astathmitos-paragontas-kindinou-kata-tin-pyrkagial/>).

Τα **εξωτερικά κουφώματα** που βρίσκονται εκτός όδευσης διαφυγής, εξαιρούνται από τις απαιτήσεις του πδ 41/2018 (βλ. και ευρύτατη αρθρογραφία), καθώς η κατάρρευσή τους θα δώσει διέξοδο στον καπνό. Αντίθετα, ο νέος Κανονισμός επιβάλλει τη χρήση **πυράντοχων κουφωμάτων ή/και επιπλέον φραγμάτων** (μεταλλικές περσίδες, χαλύβδινα ρολλά) και συνιστά να κλείνονται (Παράρτημα Στ') σε περίπτωση πυρκαγιάς. Δόκιμη ίσως σύσταση σε περίπτωση που η φωτιά έχει προέλευση αποκλειστικά απ' έξω, αλλά σε περίπτωση πιθανότατης **ταυτόχρονης εκδήλωσης πυρκαγιάς** εσωτερικά, η απαιτούμενη δομική ακεραιότητα των εξωτερικών κουφωμάτων και οι επιπλέον φραγμοί αποτελούν **εμπόδια διαφυγής**, ακόμα και του καπνού, πόσω μάλλον των ανθρώπων. Άλλωστε, οι μεταλλικές κατασκευές, που προτείνονται, δεν είναι εξ ορισμού, μόνο λόγω υλικού, πυράντοχες. Επομένως, δίνεται δυνατότητα χρήσης ακατάλληλου και πιθανώς αναποτελεσματικού -αλλά τυπικώς «εγκεκριμένου»- υλικού.

Ειδικά σε περίπτωση συνδρομής διατάξεων περί αποκαπνισμού (του πδ41/2018), επισημαίνεται ότι **δεν υπάρχει αυτοματισμός** που ταυτόχρονα να κλείνει ή να ανοίγει κούφωμα ή damper ή απλές περσίδες εξαερισμού, εντοπίζοντας την προέλευση της φλόγας (μέσα ή έξω) και «πράττοντας» αναλόγως. Διαπιστώνεται επομένως μια **σοβαρή ανισορροπία** που απαιτεί να καθοριστεί ποιου Κανονισμού οι διατάξεις θα εφαρμοστούν ενώ **ακόμα σοβαρότερα ζητήματα** εγείρονται σε περίπτωση ανάγκης εφαρμογής των συγκεκριμένων κανόνων σε συνθήκες πραγματικού συμβάντος.

Στρεβλώσεις στη χρήση κριτηρίων του πδ 41/2018: Σύμφωνα με τον νέο Κανονισμό «τα εξωτερικά κουφώματα των κτηρίων πρέπει να είναι πυράντοχα με τον απαιτούμενο κατά περίπτωση δείκτη για τη χρήση του κτηρίου, ο οποίος επιτρέπεται να μειώνεται κατά 30 λεπτά». Ο δείκτης πυραντίστασης κτηρίου υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως η χρήση, η επικινδυνότητα του φορτίου και τα γεωμετρικά στοιχεία της κατασκευής. Ωστόσο, μοναδικό κριτήριο του νέου κανονισμού είναι η απόσταση (< 300 μ.), χωρίς να λαμβάνεται υπόψη οποιοδήποτε άλλο χαρακτηριστικό του κτηρίου. Αυτό σημαίνει ότι στην ίδια απόσταση, κατά τον Κανονισμό η «επικινδυνότητα» είναι ίδια για όλα τα κτήρια, αλλά **η προσαρμογή στα μέτρα επισύρει διαφορετικές επιπτώσεις**, χωρίς μάλιστα αυτό να αφορά με οποιοδήποτε τρόπο τον δείκτη πυραντίστασης βάσει π.δ. 41/2018 τον οποίο επικαλείται ο Κανονισμός. Είναι σαφές ότι **η αναφορά γίνεται μόνο για λόγους (άστοχης, τελικά) τεκμηρίωσης.**

Στρεβλώσεις στην επιβολή μέτρων σε υφιστάμενα κτήρια - κόστος και προβλήματα: Ο Κανονισμός φαίνεται να θεωρεί πως όλα τα κτήρια εκτός

οικισμών είναι μικρής κλίμακας (κατοικίες, γεωργικές αποθήκες κ.τ.λ. με δείκτη συνήθως 60 min). Σε μεγάλα κτήρια όμως με χρήσεις π.χ. Βιομηχανίας, Συνάθροισης κοινού, Αποθήκευσης κ.τ.λ. οι δείκτες **πυραντίστασης** είναι πολύ πιο απαιτητικοί: δείκτης 180 min συνεπάγεται απαίτηση πυράντοχων κουφωμάτων 150 min, και μάλιστα σε όλες τις όψεις, ανεξαρτήτως κατεύθυνσης και «περιοχής επιρροής» όπως αυτή ορίζεται στον κανονισμό. Από έρευνα που διενεργήθηκε (σε 6 εταιρείες κατασκευής κουφωμάτων - στοιχεία στη διάθεση του ΣΑΘ) στην Ελλάδα κατασκευάζονται **πυράντοχα κουφώματα** έως 30 min, για 60 min γίνεται εισαγωγή, ενώ για 90 min και πλέον **δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία** κόστους ή διαθεσιμότητας. Σημειώνεται ότι το **κόστος** ενός τετραγωνικού μέτρου «απλού» κουφώματος με διπλούς υαλοπίνακες (με ισχύουσες τιμές ΟΙΚ 2017) κυμαίνεται σε 300-350€/m², ενώ ενός πυράντοχου 30 min σε ~ 1000-1500€/m², ενός 60 min σε 2.000-2.500 €/m² κ.ο.κ. Σε περίπτωση δε χρήσης κουπόλας στέγης (ΟΙΚ 72.75.04), πολύ συχνή λύση σε κτήρια μεγάλου όγκου, για κουπόλα 60 min η δαπάνη εκτοξεύεται από 900€/m² σε 16.000€/m².

Η χρήση του πλέγματος που προτείνεται (1mm διατομή με βρογχίδα < 25 mm²) για τη **«φραγή διακένων εξαερισμού»** (φέροντας παράδειγμα τις καπνοδόχους, που όμως στο πδ 41/2018 εξαιρούνται ρητώς στον ορισμό των διακένων) σημαίνει μείωση της επιφάνειας του αγωγού κατά 30% με αύξηση τριβών και ανάλογη μείωση ροής, γεγονός που **σε υφιστάμενα κτήρια ακυρώνει την διαστασιολόγηση της ΗΜ μελέτης κλιματισμού/ αερισμού**, με όποιες συνέπειες και για τις υπόλοιπες μελέτες. Σημειώνεται ότι από έρευνα (σε επίσης 6 συρματοουργίες της επικράτειας) ανάλογη με αυτή για κουφώματα, **δεν εντοπίστηκε τέτοιο πλέγμα** σε παραγωγή συρματοουργιών οικοδομικών υλικών.

Ασάφειες σε επιβαλλόμενα μέτρα: Με πιο χαρακτηριστική -σε ανοίγματα που γειτνιάζουν με το έδαφος, αντί του παραπάνω πλέγματος- την «κατασκευή κατακόρυφων άκαυστων δομικών στοιχείων (όπως τοιχία από σκυρόδεμα, κτιστούς τοίχους από πέτρα ή τούβλα) **κατάλληλου ύψους και σε ικανή απόσταση**», χωρίς άλλη διευκρίνιση ή παραπομπή.

Έλλειψη αντισταθμιστικών μέτρων: Δεν προβλέπεται κανένα τέτοιο μέτρο, όπως για παράδειγμα **δεξαμενές** (οι οποίες πάντως προτείνονται και επιβάλλονται σε μελέτες Δασικής διαχείρισης). Ακόμα και υφιστάμενες δεξαμενές που έχουν κατασκευαστεί για αυτόν ακριβώς το σκοπό, δηλαδή πυρόσβεσης, δεν λαμβάνονται υπόψη. Η υποχρέωση δήλωσης τυχόν υφιστάμενης δεξαμενής στην Τεχνική Έκθεση, δεν επηρεάζει σε τίποτα την κατηγοριοποίηση του ακινήτου.

3. Από την πλευρά του Αρχιτέκτονα

Ο νέος Κανονισμός βρίθκει κατευθύνσεων και επιβαλλόμενων μέτρων που θα επιφέρουν **τρομακτικές συνέπειες** τόσο στην αρχιτεκτονική σύνθεση όσο και στη φυσιογνωμία του δομημένου και φυσικού περιβάλλοντος.

Σταχυολογώντας: Συστήνεται απαράδεκτα και αντίθετα με βασικές αρχές του αρχιτεκτονικού σχεδιασμού, η χωροθέτηση επιμήκους κτηρίου κάθετα στις υψομετρικές. Προκρίνεται η σύνθεση με «απλές» μορφές και συμπαγείς όγκους, χωρίς εξώστες και προεξοχές, χωρίς πέργκολες, στέγαστρα, γείσα κ.τ.λ. ως «εν δυνάμει καύσιμες ύλες». Κάθε «πολύπλοκη μορφή», πρέπει (επί λέξει) να αποφεύγεται, όπως και κάθε διάρθρωση όγκων και επιφανειών που ενδεχομένως «δημιουργεί θερμοπαγίδες».

Οι επιταγές αυτές κακοποιούν την Αρχιτεκτονική δημιουργία, δεσμεύουν τον σχεδιασμό, αντιβαίνουν σε όλους τους κανόνες της Δόμησης - ειδικά και ακόμα περισσότερο στην εφαρμογή αρχών Βιοκλιματικής Αρχιτεκτονικής και τη συμμετοχή της ογκοπλασίας και του κελύφους στην ρύθμιση της ενεργειακής συμπεριφοράς του κτηρίου. Αγνοούν βασικές παραμέτρους σχεδιασμού όπως ο φυσικός φωτισμός, ο αερισμός, η θάμβωση, η σκίαση και ο δροσισμός, εξοβελίζοντας περιμετρικές φυτεύσεις, δένδρα, διατάξεις ηλιοπροστασίας και ανεμοπροστασίας. Οδηγούν στη δόμηση ομοιόμορφων «αντιπτυρικών» κιβωτίων με απαίτηση μηχανικής υποστήριξης ακόμα και για βασικές λειτουργικές ανάγκες, κακοποιούν τη μορφολογία και την αισθητική των κτηρίων και περιορίζουν ασφυκτικά την αρχιτεκτονική δημιουργία, χωρίς να υπάρχουν πειστικοί και τεκμηριωμένοι λόγοι για αυτό.

Το «μέτρο» με τη μεγαλύτερη συμβολική βαρύτητα είναι η **δαιμονοποίηση του Δένδρου** (με Δ κεφαλαίο). Στη συλλογική μας συνείδηση η παραδοσιακή κληματαριά, οι λεμονιές, οι αμυγδαλιές, οι κορομηλιές είναι **αναπόσπαστο μέρος του πολιτισμού**. Δεν αποτελούν οι ίδιες κίνδυνο, αλλά κινδυνεύουν από τη φωτιά. Ο πολίτης δεν πρέπει να αποδεχτεί ότι η ανικανότητα της διοίκησης να ελέγξει την επικινδυνότητα των δασικών πυρκαγιών θα καταργήσει έναν τρόπο ζωής χιλιετιών. Οτι δένδρα θα συναντούμε πλέον μόνο σε δημόσιες εκτάσεις, σε επαγγελματικές καλλιέργειες ή θα θεωρούνται πολυτέλεια που μπορούν να διατηρούν μόνο τα υψηλά εισοδήματα, αφού η μη συμμόρφωση συνεπάγεται συνεχή, ενδεχομένως βαρύτερα (ανάλογα με τη συχνότητα ελέγχων), πρόστιμα.

Οι **επιβαλλόμενες περιφράξεις** θα κατακερματίσουν και θα συμβάλλουν τα μέγιστα στην άναρχη διάρθρωση και εικόνα του τοπίου, ενώ δεν πρέπει να λησμονούμε ότι υφίσταται **υποχρέωση ελεύθερης διέλευσης** στον κοινόχρηστο χώρο των οικισμών, η παρεμπόδιση της οποίας μπορεί να έχει ακόμα και τραγικές συνέπειες για την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής (αρκεί να αναλογιστούμε ότι βασική αιτία του θανάτου από τη φωτιά στο Μάτι υπήρξε η αδυναμία πρόσβασης των κατοίκων στον αιγιαλό λόγω εκτεταμένων αυθαίρετων περιφράξεων και του συνακόλουθου αποκλεισμού των διόδων διαφυγής). Ο κατακερματισμός του τοπίου με περιφράξεις θα επιφέρει επίσης ανυπολόγιστες ζημιές στην συνέχεια και την αλληλεπίδραση των μικρο-οικοσυστημάτων (μικρά ζώα, έντομα κτλ.) που όμως είναι απαραίτητα στοιχεία για την βιωσιμότητα και την υγεία του εδάφους, της φύτευσης κτλ.

Τελικά, το κόστος των επιβαλλομένων μέτρων δεν αποκλείεται, κατά περίπτωση, να ξεπεράσει ακόμα και αυτή την ίδια την αξία του ακινήτου, με

τους συντάκτες του Κανονισμού να αγνοούν προκλητικά ότι τούτο θα μπορούσε ν' αποτελέσει σοβαρό **ανασταλτικό παράγοντα μελλοντικών επενδύσεων** στον χώρο των ακινήτων.

Καθίσταται επομένως σαφές ότι η εφαρμογή του Κανονισμού δεν αλλοιώνει απλώς το πολιτιστικό και φυσικό περιβάλλον, αλλά **δημιουργεί και τραγικές προοπτικές** αισθητικής, προσαρμογής, ποιότητας ζωής αλλά ακόμα και συνθηκών διαβίωσης, για όλους δε αυτούς τους λόγους **καθίσταται επιτακτική και επιβεβλημένη**, από νομικής και τεχνικής απόψεως, η άμεση απόσυρσή του στο σύνολό του.

**Ψήφισμα του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Θεσσαλονίκης (ΣΑΘ)
σχετικά με τον «Κανονισμό Πυροπροστασίας Ακινήτων
εντός ή πλησίον δασικών εκτάσεων»**

Ο Σύλλογος Αρχιτεκτόνων Θεσσαλονίκης (ΣΑΘ), ως επιστημονικός και επαγγελματικός φορέας με αντικείμενο που θίγεται άμεσα από την εφαρμογή των διατάξεων του «Κανονισμού Πυροπροστασίας Ακινήτων εντός ή πλησίον δασικών εκτάσεων» (κυα οικ. ΥΠΕΝ/ΔΑΟΚΑ/55904/2019/19.5.2023, ΦΕΚ Β' 3475/24.5.2023) εκφράζει δημόσια την πλήρη αντίθεσή του στην απόλυτα αντιδημοκρατική και αντισυνταγματική διαδικασία εκπόνησης και εφαρμογής του και στο περιεχόμενό του, που μετακυλύει στον πολίτη την υποχρέωση της πολιτείας για την περιβαλλοντική και δασική διαχείριση και προστασία την οποία το Σύνταγμα αναγνωρίζει αποκλειστικά στο κράτος και στις αρμόδιες υπηρεσίες του.

Ο Κανονισμός στερείται, έστω και στοιχειωδώς, οποιουδήποτε νομοθετικού κύρους. Προκαλεί, χωρίς καμία νόμιμη αιτία, μια άνευ προηγουμένου κοινωνική αναστάτωση και αδικία, επιβάλλοντας σε βάρος των πολιτών κατάφωρα αυθαίρετες και επαχθείς υποχρεώσεις που βρίθουν σοβαρών αντιφάσεων και άστοχων επιλογών. Επιδιώκει να ικανοποιήσει ανέφικτους στόχους που υπηρετούν συμφέροντα και πολιτικές εντελώς αλλότριες ή και τελείως ενάντιες στην πραγματική και ουσιαστική προστασία του δασικού περιβάλλοντος, της ιδιοκτησίας και του πολίτη, για τους λόγους που κυρίως αναλύονται στο νομικό και τεχνικό Παράρτημα που ακολουθούν.

Τα μέτρα και οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται με τον Κανονισμό χαρακτηρίζονται από πλήρη επιστημονική και τεχνική αναξιοπιστία και προχειρότητα, από απουσία της οφειλόμενης οικολογικής ευαισθησίας και μέριμνας, από αισθητική άγνοια και αδιαφορία, από σοβαρό έλλειμμα αποτελεσματικότητας για την ουσιαστική αντιμετώπιση των επικαλουμένων κινδύνων, αλλά και από έλλειψη στοιχειώδους κοινωνικής ευαισθησίας και υπευθυνότητας, επιβαρύνοντας ανάληγτα, αιφνιδιαστικά και καθολικά την κοινωνία με υπέρογκα, αναιτιολόγητα και μη αντιμετωπίσιμα κόστη.

Χρησιμοποιεί ευρύτατα ο Κανονισμός τον όρο «επικινδυνότητα» που όμως αποδίδεται σε κάτι που είναι επικίνδυνο. Σε κάτι που κινδυνεύει αποδίδεται ο όρος «τρωτότητα». Οι κίνδυνοι της πυρκαγιάς εκπορεύονται από το εγκαταλελειμμένο και απροστάτευτο φυσικό περιβάλλον που καθίσταται έτσι επικίνδυνο και για τα ακίνητα. Από τα ακίνητα δεν απορρέουν κίνδυνοι. Είναι οξύμωρο και προκλητικό να συνάγει το κράτος, εκ των υστέρων, «κινδύνους» από κτίσματα που έχουν ανεγερθεί με νόμιμες οικοδομικές άδειες και εγκρίσεις επέμβασης που έχει το ίδιο αρμοδίως χορηγήσει! Τα ακίνητα δεν είναι επομένως, επικίνδυνα, αλλά μόνο «τρωτά» στους κινδύνους. Ο όρος «επικινδυνότητα των ακινήτων» είναι ένα στοχευμένο λεκτικό τέχνασμα του Κανονισμού που αποβλέπει στην ενοχοποίηση των ακινήτων για τις πυρκαγιές, με τη μετάθεση της ευθύνης των καταστροφών από την Πολιτεία στους ιδιοκτήτες τους.

Ενόψει όλων αυτών, ο ΣΑΘ καταγγέλλει τη θέσπιση και την εφαρμογή του «Κανονισμού Πυροπροστασίας Ακινήτων εντός ή πλησίον δασικών εκτάσεων» και ζητά την άμεση απόσυρσή του στο σύνολό του.

Συντασσόμενος με φορείς όπως ο ΣΑΔΑΣ και ο Συνήγορος του Πολίτη, ο ΣΑΘ ζητά από τους αρμόδιους Υπουργούς και από κάθε αρμόδια αρχή, τον άμεσο επιστημονικό εκσυγχρονισμό του αντιπυρικού θεσμικού πλαισίου της χώρας, την κατάλληλη στελέχωση των δημοσίων υπηρεσιών που σχετίζονται με τη δασική προστασία και διαχείριση και με το ρυθμιστικό πεδίο του Κανονισμού καθώς και τη διάθεση σε αυτές σύγχρονου εξοπλισμού και επαρκών χρηματικών πόρων για την αποτελεσματική εκτέλεση του έργου τους και την ουσιαστική άσκηση της θεσμικής αρμοδιότητάς τους.

Επισημαίνεται ακόμα ότι την άμεση απόσυρση του Κανονισμού επιβάλλουν ο οφειλόμενος από την Κυβέρνηση σεβασμός του Συντάγματος και των νόμων, των δημοκρατικών θεσμών, των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου, του περιβάλλοντος και του δασικού πλούτου της χώρας, του επιστημονικού και επαγγελματικού κόσμου, καθώς και το πρωταρχικό καθήκον της μέριμνας για τον δοκιμαζόμενο από την οικονομική κρίση και την ακρίβεια ελληνικό λαό που πλήττεται, ακόμα σφοδρότερα, από την εφαρμογή των διατάξεών του.

Θεσσαλονίκη ... Ιουνίου 2024

Για τον ΣΑΘ

(Ονοματεπώνυμο και υπογραφή Προέδρου)